РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію аспірантки Мамки Валерії Віталіївни «Адміністративно-правове забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних сил України», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність обраної теми дослідження. Сучасний етап розвитку України характеризується суттєвими трансформаціями у сфері забезпечення національної безпеки, оборони та соціального захисту військовослужбовців. Повномасштабна збройна агресія РФ проти України спричинила значне зростання потреби у створенні ефективної системи медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців, які зазнали поранень, травм або психологічних наслідків бойових дій. У цих умовах питання формування належного адміністративно-правового механізму забезпечення такої реабілітації набуває особливої суспільної та державної ваги.

Медична та психологічна реабілітація військовослужбовців є важливим елементом державної політики у сфері охорони здоров'я, соціального захисту та відновлення людського потенціалу держави. Водночас ефективність функціонування цієї системи значною мірою залежить від належного нормативно-правового регулювання, чіткої організації діяльності суб'єктів публічного управління та впровадження сучасних управлінських механізмів у сфері реабілітаційної допомоги.

У зв'язку з цим тема дисертаційного дослідження В.В. Мамки є актуальною, науково обґрунтованою та такою, що має вагоме теоретичне і практичне значення для розвитку адміністративного права, а також для вдосконалення державної політики у сфері забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих в дисертації. Наукові положення, висновки, рекомендації та практичні пропозиції, сформульовані дисертанткою, є належним чином аргументованими, логічно послідовними та переконливими.

Авторка дисертаційного дослідження продемонструвала високий рівень теоретичного узагальнення й систематизації наукового матеріалу, а також здатність комплексно застосовувати загальнонаукові та спеціально-юридичні методи наукового пізнання, зокрема діалектичний, структурно-логічний, метод узагальнення, статистичний, компаративістський, історико-правовий та інші. У

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Вх. № 354 «4»
«3» 06 2026 р.

процесі дослідження дисертанткою здійснено ґрунтовний аналіз наукових джерел, положень національного законодавства, міжнародно-правових актів, а також відповідної правозастосовної практики у сфері медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців.

Використання широкого спектра методів наукового пізнання позитивно вплинуло на рівень обґрунтованості одержаних теоретичних результатів і практичних рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення адміністративно-правового забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України.

Дисертантка продемонструвала здатність до критичного осмислення наукових підходів та концепцій інших дослідників, вміння формувати власну наукову позицію та аргументовано обґрунтовувати зроблені висновки. Текст дисертаційної роботи засвідчує високий рівень наукової підготовки авторки, її володіння методологією наукового аналізу та підтверджує наявність ґрунтовних знань щодо специфіки дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України.

Достовірність та новизна наукових положень, висновків і рекомендацій.

Дисертаційне дослідження В.В. Мамки є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексних наукових досліджень, присвячених проблематиці адміністративно-правового забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України. У роботі на основі використання сучасної методології наукового пізнання, здобутків національної та зарубіжної юридичної науки, із врахуванням міжнародних стандартів та європейського досвіду, положень чинного законодавства України, міжнародно-правових актів і рекомендацій міжнародних організацій здійснено всебічний аналіз теоретичних і практичних аспектів правового регулювання відповідної сфери.

У межах проведеного дослідження авторкою розкрито ключові проблеми адміністративно-правового регулювання медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців, а також сформульовано науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства України та механізмів державного управління у зазначеній сфері.

У дисертаційній роботі коректно визначено об'єкт і предмет дослідження, логічно сформульовано його мету та систему наукових завдань. Зміст дослідження спрямований на комплексне вивчення механізмів публічного управління у сфері медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців, зокрема з урахуванням особливостей функціонування цієї системи в умовах воєнного стану та перспектив післявоєнного відновлення держави.

Структура дисертаційної роботи є логічною та послідовною і складається з анотації, вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків, а також списку використаних джерел.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження відображені у наукових публікаціях авторки, зокрема у наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях України та зарубіжних наукових виданнях, а також у тезах доповідей науково-практичних конференцій. Опубліковані праці безпосередньо пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, конкретизують та розвивають його основні положення, що свідчить про системність і послідовність проведеної наукової роботи.

Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені у дисертації та наукових публікаціях авторки, характеризуються належним рівнем наукової обґрунтованості, логічністю та аргументованістю, сформульовані з дотриманням вимог, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а також принципів наукової етики та академічної доброчесності.

Таким чином, навіть стислий аналіз основного змісту дисертації В.В. Мамки свідчить про те, що в ній проведено ґрунтовне теоретичне дослідження та сформульовано важливі наукові висновки, пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України.

Усе вищевикладене дає підстави зробити загальний висновок, що зміст дисертації В.В. Мамки повною мірою розкриває тему дослідження та поставлені наукові завдання, у зв'язку з чим вона може бути оцінена як самостійна завершена наукова праця, яка свідчить про високий рівень фахової підготовки дисертантки у сфері адміністративного права та правового забезпечення реабілітації військовослужбовців

Практичне значення і впровадження одержаних результатів дослідження. Практичне значення полягає в тому, що сформульовані у дисертації положення, висновки та пропозиції мають як теоретичне, так і практичне значення для розвитку адміністративного права, зокрема у сфері адміністративно-правового забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців.

Отримані дисертанткою результати можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях проблем адміністративно-правового регулювання у сфері охорони здоров'я, реабілітації та соціального захисту військовослужбовців, а також у процесі вдосконалення нормативно-правового забезпечення відповідної державної політики.

Результати дослідження були використані у науково-дослідній діяльності, у навчальному процесі під час викладання юридичних дисциплін, а також можуть

бути застосовані у правотворчій та практичній діяльності органів публічної влади, що здійснюють формування та реалізацію державної політики у сфері медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців.

Оцінка ідентичності анотації та основних положень дисертації. Аналіз змісту анотації та основних положень тексту дисертаційної роботи Мамки В.В. засвідчив їхню повну ідентичність в частині формулювання мети, об'єкту, предмету, завдань, положень новизни, висновків до розділів, загальних висновків. Зміст анотації відтворює основні положення тексту дисертації. Анотація не містить інформації, яка була б відсутньою в дисертації.

Дисертація та оприлюднена анотація оформлені відповідно до вимог діючого Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. № 44.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Водночас, високо оцінюючи актуальність обраної теми, належний науковий рівень виконаного В.В. Мамкою дослідження, обґрунтованість і достовірність отриманих результатів, їх наукову новизну, а також теоретичну й практичну значущість для вирішення актуальних проблем адміністративно-правового забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців, доцільно звернути увагу на окремі положення дисертаційної роботи, що мають дискусійний характер і потребують додаткового обговорення.

У зв'язку з цим видається можливим висловити певні зауваження та пропозиції щодо окремих аспектів дослідження, зокрема:

1. У підрозділі 2.1. «Адміністративно-правові засади діяльності суб'єктів забезпечення медичної та психологічної реабілітації» авторка пропонує розширити коло спеціальних принципів діяльності суб'єктів забезпечення медичної та психологічної реабілітації та здійснює їх поділ на галузеві й інституційні. Водночас потребує додаткового обґрунтування критерій відмежування запропонованих принципів від уже існуючих загально-правових та галузевих принципів адміністративного права, а також чіткість підстав їх класифікації на галузеві та інституційні. Зокрема, окремі із запропонованих принципів (наприклад, координаційна взаємодія, підзвітність, стандартизація) можуть розглядатися як елементи організації діяльності або управлінські вимоги, що потребує додаткового теоретичного пояснення їх саме як принципів. Більш чітке методологічне обґрунтування посилило б системність та переконливість відповідних висновків.

2. У роботі приділено увагу нормативному регулюванню та інституційним аспектам адміністративно-правового забезпечення медичної й

психологічної реабілітації військовослужбовців, однак аналіз судової практики представлено в обмеженому обсязі. З огляду на значення правозастосовної діяльності для оцінки ефективності адміністративно-правових механізмів, доцільним було б ширше залучити рішення адміністративних судів, що стосуються доступу до реабілітаційних послуг, оскарження дій суб'єктів владних повноважень, визначення статусу та гарантій відповідних категорій осіб. Розширення цього аспекту посилило б практичну аргументацію дослідження та дозволило б більш повно відобразити реальний стан реалізації законодавчих положень.

Зазначені зауваження можуть бути враховані для оптимізації викладу проведеного дослідження, проте вони не ставлять під сумнів отримані дисертанткою наукові результати та досягнення, мають дискусійний характер і є суто рекомендаційними.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Мамки Валерії Віталіївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України» є самостійним, комплексним та завершеним науковим дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають важливе теоретичне та практичне значення для розвитку адміністративно-правової науки.

У ході виконання дисертаційного дослідження авторка продемонструвала ґрунтовні теоретичні знання у сфері адміністративного та медичного права, належний рівень володіння методологією наукового пізнання, здатність до самостійного проведення наукового дослідження, узагальнення наукових підходів та формування власної аргументованої позиції щодо вирішення актуальних проблем адміністративно-правового забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців.

Сформульовані у роботі висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення законодавства свідчать про високий рівень фахової підготовки дисертантки та належний науково-теоретичний і методологічний рівень проведеного дослідження. Дисертація відзначається логічністю структури, послідовністю викладу матеріалу, чіткістю формулювання наукових положень і висновків. Аналіз публікацій за темою дисертаційного дослідження свідчить про належну апробацію його основних результатів, що підтверджує актуальність обраної тематики та наукову цінність отриманих результатів.

Актуальність теми, чіткість постановки мети та завдань дослідження, належний рівень обґрунтованості наукових положень, новизна отриманих результатів, а також логічність і системність викладу матеріалу дають підстави

стверджувати, що дисертаційна робота успішно вирішує поставлене наукове завдання та відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

З огляду на викладене вважаю, що дисертація Мамки Валерії Віталіївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із подальшими змінами), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції 12 України 03 лютого 2017 року за № 155/3002,3 а її авторка – Мамка Валерія Віталіївна – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Рецензентка:
кандидатка юридичних наук,
асистентка кафедри службового та медичного права
Навчально-наукового інституту права,
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка **Алла МЕЛЬНИК**

Підпис завідачу
Вчений секретар НІП
КАРАУЛЬНА
3.06.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Вх. № 354.47
«3» 06 2026 р.